

Dok ovih ljetnih dana u špici turističke sezone tisuće automobila prolaze obnovljenom cestom kroz Zadvarje, jureći od prometnog čvora autoceste u Šestanovcu do Dubaca i dalje prema Makarskoj rivijeri, te Omišu i okolici, Zadvarjani se dogovaraju kako će krajem rujna nastaviti radove na daljnjem uređenju mjesta. Riječ je o infrastrukturnom opremanju gospodarskih i stambenih zona, gradnji proizvodnih pogona, obiteljskih kuća i bazena uz kanjon Cetine, te uređenju staza i šetnica s vikendicama i kamenim stubama u litici na lijevoj obali rijeke. Pri tome se Općina Zadvarje uglavnom oslanja na vlastite snage i investitore, kako bi gospodarstvo u »gradu na kamenu« krenulo bržim razvojnim koracima.

HE »KRALJEVAC« I DANAS ISPORUČUJE DRAGOCJENE KILOVATE

Mještani Zadvarja se diče HE »Kraljevac« na Cetini ne samo što se nalazi na području njihove općine, te što je iznimno značajna kao gospodarski objekt za širu zajednicu, a nedavno je obilježila 100 godina rada. Izgrađena je 1912. godine, još u doba Austrije, a stručnjaci za tu hidroelektranu ističu kako je ona čudo kompletne industrijske arhitekture s početka 20. stoljeća. Tvrde kako su sve dosadašnje rekonstrukcije na tom hvale vrijednom elektroenergetskom objektu vršene s posebnom pozornošću kako bi se sačuvala njezina autentičnost. Riječ je o neobičnoj hidroelektrani čija je zgrada s postrojenjem podignuta uz visoku kamenu liticu podno ceste Zadvarje – Dupci (Vrulje), ponad koje je vidikovac s uređenim odmorištem, te odakle puca prekrasan pogled na južnu dionicu kanjona Cetine u smjeru ušća te rijeke. Svi ističu kako HE »Kraljevac« i danas ima značajno mjesto u elektro-energetskom sustavu Hrvatske što je hvale vrijedno i za razvoj ruralnog turizma toga kraja.

– Povijest planiranja i projektiranja te izgradnja HE »Kraljevac« svjedoči duhu ujedinjene Europe i prije nastanka Europske unije u koju je Hrvatska ušla 1. srpnja ove godine. Činjenica je kako su u planiranju, projektiranju i izgradnji tog elektro-energetskog objekta, uz hrvatske stručnjake, sudjelovali stručnjaci i tvrtke iz sedam najrazvijenijih europskih zemalja: Austrije, Njemačke, Italije, Francuske, Mađarske, Švicarske i Belgije. Inače, HE »Kraljevac« je u

Zadvarju nekoć je bila jedna od najvećih elektrana u Europi, – ističe direktor Igor Šodan.

Iako posljednjih 30-ak godina ta hidroelektrana ima status »pričuvne elektrane«, HE »Kraljevac« i danas u hrvatski elektroenergetski sustav isporučuje dragocjene kilovate. Godišnje prosječno proizvede 60 milijuna kilovat-sati. Direktor Šodan najavljuje kako će se uskoro nastaviti rekonstrukcijom tog objekta koja je započela 2000. godine.

– Riječ je o rekonstrukciji u smislu automatizacije agregata kako bi sva nova oprema, u cijelosti sakrivena, sačuvala autentičnost odnosno izvornost osnovne opreme. Planovi da se u budućnosti HE »Kraljevac« u potpunosti otvori i u turističke svrhe zašto ona zasigurno ima izdašni potencijal, – rekao je direktor Šodan.

PODUZETNIČKA ZONA SVA RASPRODANA!

Načelnik Općine Zadvarje Branko Krnić ističe kako je u toj jedinici lokalne samouprave i uprave do sada mnogo postignuto, više od očekivanja. Napominje kako su autocestu dočekali spremni, usvojivši prethodno prostorni plan, s kompletnom dokumentacijom u svezi gospodarsko-poduzetničko-servisne i uslužne zone Zadvarje koja s HE »Kraljevac« čini kralješnicu gospodarstva toga kraja, odnosno ključni faktor razvoja općine. Računa kako poduzetnička zona ima površinu od 27 hektara s 47 parcela, od kojih su gotovo sve prodane po prosječnoj cijeni od 6,5 eura za metar četvorni. Investitori su uglavnom iz Varaždina, Splita, Makarske, Omiša te s otoka Hvara (Plenković), a ima i talijanskih investitora. Najavljuje kako će se u gospodarskoj zoni sagraditi i uljara, te da će hotel Brela u njoj smjestiti svoju komplet tehničke opreme.

– Inače, na području naše općine imamo još tri atraktivne i zanimljive poduzetničke zone i jednu stambenu lokaciju površine od 16 hektara s 56 parcela. Uistinu smo se okrenuli proizvodnim djelatnostima i turizmu, ugostiteljstvu i sportu, u čemu vidom prosperitet općine. U budućim

pogonima radne zone zaposliti najmanje 300 ljudi, čak još toliko kad bi se u nju djelomično izmjestila, bar jednim pogonom, omiška tvornica trikotaže Galeb, što itekako priželjkuju svi Zadvarjani, posebice Zadvarjanke. Dakako, atraktivne su i naše turističke zone (T '1') od kojih se primorska »Peligrin«, površine 8,5 hektara, prostire sjeverno od Dubaca do morske obale na Vrulji podno Jadranske magistrale (D 8) na dionici Omiš – Makarska, gdje ćemo sagraditi elitni hotel i vile s 550 ležaja. Za nju je izrađeno idejno rješenje, a izražen je i neočekivano veliki interes investitora, – optimističan je Krnić jer budućnost vidi u ruralnom turizmu.

Također je privlačna i druga turistička zona (T '2'), površine 16 hektara, koja se prostire sjeverno od Dubaca do Slimena (rodno mjesto hrvatskog pjesnika Josipa Pupačića) gdje se planiraju sportski tereni i tenisko igralište sa svim popratnim sadržajima. Treća, pak, turistička zona (T '3', površine 3,3 hektara s 22 parcele, smještena je u kanjonu Cetine, na lijevoj kamenitoj obali te rijeke, u ambijentu poznatom po Velikoj Gubavici, prirodnom spomeniku kakvi su rijetki na svijetu.

– U kanjonu Cetine sagradit će se oaza budućeg elitnog turizma – vile s bazenima, šetnica dugačka 1800 metara od vodopada Gubavice do središnje vidilice »Križ« uz državnu cestu odakle puca prekrasan pogled na živopisni kanjon Cetine od HE »Kraljevac« nizvodno prema ušću te rijeke, i to još sa sedam vidilica i kamenim stubama, za što su izrađene geodetske podloge. I sve će biti u litici, a na tom prostoru će se urediti i biciklistička staza. Naime, za izgradnju šetnice i biciklističke staze Općina Zadvarje je osigurala prvih nekoliko milijuna kuna, – zadovoljan je Branko Krnić ističući kako su im pomogli i pristupni fondovi Europske unije.

NEISKORIŠTENE TURISTIČKE POTENCIJALE CESTA PRIBLIŽILA INVESTITORIMA I TRŽIŠTU

Krnić tvrdi kako se Zadvarje bitno mijenja te da je baš zadnjih godina učinjen gospodarski iskorak, posebice u malom i srednjem poduzetništvu (ruralni turizam), zahvaljujući blizini autoceste, radnim zonama, proširenoj i moderniziranoj prometnici Šestanovac – Dupci, dakako i

potpori resornih ministarstava odnosno Vlade RH te Splitsko-dalmatinskoj županiji. Osim što se ponose svojim mjestom i tradicijom, Zadvarjani se diče i time što je u njihovu mjestu sagrađena jedna od najstarijih hidroelektrana u Europi. U šali vole reći kako su prvi imali električnu energiju u Dalmaciji, čak i prije Splitske. Stoga se i ne treba čuditi što je u tom mjestu oduvijek bilo razvijeno obrtništvo, napose postolarstvo i krojački zanat, uz trgovinu. Inače, u Zadvarju se posebno njeguju stari zanati.

Ono što taj kraj čini zanimljivim, posebnim i privlačnim jesu prirodne ljepote i neiskorišteni resursi – planine Biokovo, i dio brda Omiške Dinare, rijeke Cetine te primorskog krajolika. Tu je i tradicionalni stočni pazar koji se već više od dva stoljeća svakog utorka održava u Zadvarju i svaki put privuče oko 2000 posjetitelja, godišnje i njih više od 100.000. Ponuda bogata, a ondje mesari od Dubrovnika i Zadra oduvijek kupuju stoku koja na zadvarski robno-stočni sajam stiže uglavnom iz Dalmatinske zagore, Like, plodne ravne Slavonije, Međumurja te Bosne i Hercegovine.